

саковци се вижда, че старитѣ руси сж наричали едно врѣме *курландциитѣ* — корсаки, така и името на сѣмейството Булгаковѣ е произведено навѣрно отъ Булга, „което е явно Волга. И така не сж ли наричали древнитѣ руси, или самитѣ българи тая рѣка Булга или Волга? Поне показалецъ за това намираме 1-во въ поменатото фамилно име и 2-ро въ факта, че и сегашнитѣ българи пишатъ б, а не в.“

Що значи обаче *Волга*, Венелинъ въ „Древніе и нынѣшніе Болгаре“ не ни казва. Той само се задоволява да покаже, че името е славянско, тъй като отъ старо врѣме само славянитѣ сж го употребили. Татарскитѣ племена наричатъ Волга — Ателъ, Етелъ, Етилъ. Пита се, прочее, ако старитѣ българи сж татари, какъ можеше да се нарекатъ тѣ волгари отъ едно име на рѣката, което татаритѣ не притежаватъ?

Това, което не казва въ първия си трудъ (що значи *Волга*?), той го допълни въ една статия въ списанието *Телескопъ* (Журналъ современнаго просвѣщенія, издаваемый Николаемъ Надеждинымъ, ч. X., М. 1832., № 15., стр. 394.): „Старый долгъ или запоздалая антикритика на Древніе и Нынѣшніе Болгаре“, съ която той отговори на рецензиитѣ, излѣзли върху неговия трудъ въ врѣме на отсъствието му въ България прѣзъ 1830. год. (О. І. Бичуринъ въ Литерат. Газета, М. Т. Каченовскій въ В. Европы, М. П. Погодинъ въ Московскій Вѣстникъ, А. М. Кутбаревъ въ Атеней, и особено Н. О. Калайдовичъ въ Московскій Вѣстникъ, 1829. г., VI.).

Венелинъ главно се спира върху едно тълкувание на Калайдовича, който твърди че: „Слово *Волга* тождественно съ словомъ *влага*: волга, волгу, волжитъ, волгну, волгнутъ; влага — влажу, влажитъ, влажный. Явно една перестановка согласной и превращеніе о въ а. И такъ Волга — влага, по преимуществу предъ другими малыми влагами, рѣками — рѣка; Волжанинъ, Волгаринъ, Болгаринъ — житель береговъ Волги“. (Моск. В. 1829. ч. VI., стр. 150.).

Венелинъ е съгласенъ и несъгласенъ съ Калайдовича. Той мисли, че думата *влага* е несъмнѣнно отъ сжщия коренъ като Волга, обаче името на послѣдната не е образувано направо отъ влага, а отъ друго едно сжществително, по звукъ наистина подобно, но съ по-друго значение. Наистина ако се гледа на качеството на бубнитѣ, влага и Волга изглеждатъ да сж тъждествени, но прѣходътъ отъ общото изображение на качеството на течността къмъ названието на едно мѣсто, е толкова насилственъ, щото мжчно е да се съгласи човѣкъ съ мнѣнието на Калайдовича, колкото сходството и да е сблазнително. Влагата означава състоянието на една материя въ рѣдко, *умѣрено* количество. Влагата е повече или по-малко скрита отъ нашитѣ погледи. Когато единъ прѣдмѣтъ е много влаженъ, той вече се казва мокръ. Влагата въ чистъ видъ се нарича просто *вода*. Затова много славянски рѣки се наричатъ *вода* (напр. Черна, Червена вода и пр.), но никога — влага. Слѣдователно и Волга не може да е произлѣзло отъ влага. — Обикновено рѣкитѣ получаватъ обаче имената си още при извора си отъ нѣкой *прѣдмѣтъ*